

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

25 maart 1998

ONTWERP VAN DECREET

inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

REFLECTIENOTA

**ingediend door de heren Ward Beysen, André Denys, Karel De Gucht, Dirk Van Mechelen,
mevrouw Yolande Avontroodt en de heer Stefaan Platteau**

Zie :

868 (1997-1998)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Amendementen
- Nr. 4 : In eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen
- Nr. 5 : Verslag
- Nr. 6 : Reflectienota

I. INLEIDING

Volgens het ontwerp van decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden, bestaat de doelstelling van het minderhedenbeleid erin dat de integratie bevorderd wordt en dat het leidt tot een grotere maatschappelijke participatie van de doelgroepen, door het voeren van een emancipatiebeleid, een onthaalbeleid en een opvangbeleid.

Tijdens de bespreking van het ontwerp in commissie werd echter een essentieel onderdeel van de door de Vlaamse regering voorgestelde tekst gewijzigd.

Bij de verklaring van de gebruikte termen, onder artikel 2 van het decreet, luidde 4° oorspronkelijk "etnisch-culturele minderheden : het geheel van de allochtonen, de vluchtelingen, de woonwagenbewoners of diegenen die vallen onder het opvangbeleid".

Na beraadslaging in commissie werd de tekst als volgt geamendeerd : "4° etnisch-culturele minderheden : het geheel van de allochtonen, de vluchtelingen en de woonwagenbewoners en de niet tot voornoemde groepen behorende vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens hun noodsituatie opvang of bijstand vragen".

Dit kwam nog meer tot uiting bij het amendement op artikel 4 inzake het driesporenbeleid waarbij het opvangbeleid (artikel 4, § 1, 3°) gewijzigd werd. In de oorspronkelijke tekst was artikel 4, § 1, 3°, als volgt geformuleerd :

"3° een opvangbeleid, gericht op de opvang en oriëntering met het oog op een begeleide terugkeer van diegenen die zich hier zonder wettig statuut bevinden, met inachtneming van de fundamentele rechten van de mens, zoals bepaald in de grondwet en in de internationale verdragen."

In de uiteindelijke tekst is er geen sprake meer van een opvang in afwachting van een begeleide terugkeer, maar van een opvang die moet leiden tot heroriëntering :

"3° een opvangbeleid, prioritair gevoerd op de beleidsdomeinen welzijn, gezondheidszorg en onderwijs en gericht op de opvang en oriëntering van de doelgroep die zich in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad bevindt."

Men kan dus stellen dat door het aanvaarden van deze amendementen het Vlaams Parlement zich desolidariseert van het uitwijzingsbeleid van de federale regering.

Er weze opgemerkt dat het voeren van een uitwijzingsbeleid voor illegaal in ons land verblijvende vreemdelingen een belangrijke pijler is in het vreemdelingenbeleid.

Onze partij meent dat een vreemdelingenbeleid moet blijven rekening houden met het feit dat reeds in 1974 een immigratiestop werd afgekondigd. Deze stop moet strikt worden nageleefd en de toepassing van de uitzonderingsclausules, zoals daar zijn gezinshereniging of gezinsvorming, moet streng worden gecontroleerd.

Uiteraard meent de VLD dat België zijn verplichtingen als verdragspartij bij de Conventie van Genève onverkort moet nakomen.

II. SITUERING

De VLD kan niet instemmen met de voorliggende tekst van het ontwerp van decreet, en dit om verschillende redenen.

1. Binnen de Vlaamse Gemeenschap bestaat er reeds een veelheid aan instellingen, instrumenten en organisaties die zich bezighouden met de vreemdelingenproblematiek en de bijstand aan personen terzake. Gevreesd kan dan ook worden dat daardoor overlapping en verwarring zal ontstaan.

De VLD is er dan ook geen voorstander van dat nog een arsenaal van instellingen en organen opgericht wordt met dezelfde doelstelling.

2. Volgens het decreet worden instellingen en organen opgericht op diverse niveaus, die elk een plan dienen uit te werken met betrekking tot het migrantenbeleid.

Los van de kans dat dit beleid verschillende invalshoeken zal hebben, gelet op de diverse beleidsechelons, meent de VLD dat in deze het subsidiariteitsprincipe moet spelen : het beleid wordt gevoerd door het bestuursniveau dat daarvoor het meest geschikt is.

3. De VLD meent dat het onthaal- en emancipatiebeleid gevoerd moet worden op lokaal vlak.

Lokale besturen (gemeentebestuur en/of OCMW) zijn het best geplaatst om dergelijk beleid in te vullen.

Op lokaal vlak is het mogelijk de juiste invalshoek te vinden en ook het beleid af te stemmen op de noden. Zo is het duidelijk dat in grote steden, of gemeenten met een grote migrantengemeenschap, andere noden bestaan.

4. Het ontwerp van decreet is slechts een (overbodemig) raamwerk dat structuren voorziet maar onvoldoende zegt welke de doelstellingen zijn. Het is niet goed te denken dat men de migrantenproblematiek kan aanpakken door het oprichten van nieuwe structuren zonder duidelijke beleidsvisies te formuleren.

III. BELEIDSINSTRUMENTEN TER INBURGERING VAN MIGRANTEN

Het kan niet ontkend worden dat er sinds geruime tijd in onze samenleving spanningen bestaan tussen bevolkingsgroepen.

De VLD heeft steeds voorgehouden dat er een middenweg bestaat tussen enerzijds het ontkennen van het probleem en anderzijds het prediken van mensonterende oplossingen.

De enige weg die een liberale, democratische en pluralistische partij hierbij mag bewandelen is er één waarbij wij respect opbrengen voor de waardigheid, de eigenheid en de culturele en historische achtergronden van de migranten, tenzij deze in strijd zijn met de democratische en humanistische verworvenheden van onze westerse beschaving, zoals het recht op vrije meningsuiting, de democratische besluitvorming, de morele en fysische integriteit van het individu en de gelijkheid van mannen en vrouwen, waar ze ook respect moeten voor opbrengen.

Voor de VLD is het van essentieel belang een correct en samenhangend inburgeringsbeleid te voeren, gebaseerd op duidelijke programma's :

1. Zoals hierboven gesteld moet het beleid ten opzichte van de etnisch-culturele minderheden gevoerd worden op lokaal vlak, binnen de bestaande gemeentelijke instellingen.

Het spreekt vanzelf dat voor de financiering van dat beleid de lokale besturen kunnen rekenen op de steun van de Vlaamse Gemeenschap.

De VLD wenst dat gelden van het SIF-fonds gebruikt worden voor de financiering van dit beleid. Daartoe is het nodig deze gelden te heroriënteren naar de gemeenten waar echte noden inzake sociaal beleid en inzake migrantenbeleid bestaan.

Het gemeentebestuur (en/of OCMW), heeft tot taak inburgeringscontracten voor migranten te organiseren en een emancipatiebeleid te voeren voor de sociaal minder aangepaste medeburgers, inbegrepen de migranten die zich in die toestand bevinden.

2. Omdat het niet ingeburgerd zijn in onze samenleving voor de migrant sociale problemen met zich brengt, is het nodig dat hij of zij geholpen wordt zich in te burgeren in onze samenleving.

De basisgedachte van het inburgeringscontract bestaat erin dat men vermijdt dat de migranten in een achterstandssituatie terecht komen of dat men ervoor zorgt dat zij uit die situatie geraken. Tevens betekent inburgering : het op eigen kracht en volwaardig deel uitmaken van onze samenleving.

3. Concreet betekent dit dat er tussen de overheid en de migrant een (inburgerings)contract wordt afgesloten.

De migrant verbindt er zich toe een vormingspakket te volgen, aangepast aan zijn specifieke noden. De overheid is ertoe gehouden deze vorming aan te bieden, de migrant te begeleiden en achteraf door te verwijzen naar een beroepsopleiding of naar de arbeidsmarkt.

4. Het vormingsprogramma omvat drie delen :

- het aanleren van de taal ;
- het kennismaken met de staatkundige beginselen van onze maatschappij ;
- het verwerven van inzicht in de arbeidsmarkt.

Na het volgen van dit programma wordt geëvalueerd in welke mate de migrant de doelstellingen heeft gehaald. Deze evaluatie kan leiden tot een vervolgopleiding.

5. De overheid moet stimuleren dat alle allochtonen (asielzoekers, gastarbeiders, migranten, vluchtelingen en staatsburgers) die er nood aan hebben een inburgeringscontract aangaan.

Dit inburgeringscontract moet verplicht gesteld worden voor die allochtonen die geen bestaansmiddelen hebben en ten laste vallen van de gemeenschap (werklozen en bestaansminimumtrekkers), alsmede hun gezinsleden.

6. Ingeburgerd zijn is een eerste noodzakelijke stap.

Voor de VLD moet inburgering leiden tot werkelijke integratie en tot het samenleven van autochtone en allochtone inwoners (in sportclubs, socio-culturele verenigingen, in wijkverenigingen, op het werk, ...).

7. Nadien is het echter nodig dat, net als voor autochtone medeburgers die er nood aan hebben, ook voor de allochtone medeburgers een emancipatiebeleid gevoerd wordt vanuit sociaal oogpunt.

Het wegwerken van de (eventuele) sociale en economische achterstand moet gebeuren voor zowel autochtone als voor allochtone burgers.

Als liberalen staan wij voor de zelfredzaamheid van iedereen en voor onafhankelijkheid ten opzichte van de overheid. Daar waar het toch noodzakelijk is dat er hulp geboden wordt, kiezen wij in de eerste plaats voor een beleid gericht op alle inwoners – Vlamingen en allochtonen. Overheidsmaatregelen moeten gelden voor alle mensen die zich in dezelfde noodsituatie bevinden.

8. Naar de migranten toe moet speciaal aandacht worden besteed aan :

– taalvaardigheid (zie ook het inburgeringscontract) :

Er kan niet genoeg de nadruk op worden gelegd dat het niet begrijpen en niet spreken van de streektaal een zeer ernstige handicap is om goed te functioneren in een samenleving.

– positie van de migrantenvrouwen :

Meisjes en vrouwen zijn een belangrijke schakel voor een effectief inburgeringsbeleid, gezien de centrale rol die zij spelen binnen het gezin en bij de opvoeding van de kinderen. Hun taalvaardigheid en hun zin voor inburgering zal leiden tot een grotere taalvaardigheid en inburgering van hun kinderen. Daarom moeten bijkomende stimuli worden ingebouwd opdat meisjes en jonge vrouwen hun opleiding zouden kunnen afmaken en in tweede orde zouden doorstromen naar het hoger onder-

wijs en uiteindelijk hun weg vinden naar de arbeidsmarkt.

– huisvesting :

Het is duidelijk dat één van de problemen bestaat in de gettovorming waarin migranten terecht komen. Oplossingen dienen dan ook gezocht in de mogelijkheid om goede huisvesting op een meer verspreide manier ter beschikking te stellen. Voor de VLD is het nodig dat de private markt ingeschakeld wordt (via bv. huurcheques). Daarnaast moet het beleid van de sociale huisvestingsmaatschappijen rekening houden met dit gegeven (zie ook onze voorstellen t.g.v. het armoedebestrijdingsdebat in het Vlaams Parlement).

– tewerkstelling :

Om zich waar te maken in het arbeidsproces is het noodzakelijk dat migranten zich bewust worden van onze arbeidsethiek en de manier waarop onze arbeidsomgeving is gestructureerd en functioneert. Via opleiding en sensibilisering moeten zij daarbij geholpen worden.

Bijzondere aandacht voor de migrant die zich als zelfstandige wil vestigen.

– onderwijs :

De situatie van heel wat jonge migranten is dermate uitzichtloos dat een coherente politiek zal nodig zijn die de kern van het probleem aanpakt, t.w. de noodzakelijke integratie van die jongeren in onze samenleving, te beginnen in ons onderwijssysteem.

De VLD is voorstander van een veralgemeende schoolplicht vanaf 3 jaar, waardoor migrantenkinderen op jonge leeftijd geen problemen met het Nederlands zullen hebben (wat nu nog wel het geval is).

Wij pleiten er ook voor dat deze schoolplicht wordt gekoppeld aan het recht op kinderbeijlag.

Tevens is het nodig dat er een veel strengere controle komt op het schoolbezoek van de schoolplichtigen (allochtonen zowel als autochtonen). Ook hier kan het niet volgen van de lessen gevolgen hebben voor de kinderbeijlag.

Eveneens is het nodig specifiek onderwijs (taallessen) te verstrekken aan de migrantenkinderen die verblijven in asielcentra.

Ward BEYSEN

André DENYS

Karel DE GUCHT

Dirk VAN MECHELEN

Yolande AVONTROODT

Stefaan PLATTEAU
